

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2022-08-29
2022:33SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

SKÄL**Bakgrund**

Licenshavaren var vid tiden för överträdelserna anställd som finansiell rådgivare och försäkringsförmedlare hos ett anslutet företag och innehavare av licens hos SwedSec Licensiering AB (SwedSec).

Företaget har anmält att licenshavaren har lämnat rådgivning utan att det har upprättats någon rådgivningsdokumentation, lämnat rådgivning trots föreliggande intressekonflikt, lämnat rådgivning avseende närstående bolags produkter, brutit mot banksekretessen samt, i flera fall, lämnat rådgivning där kunden erhållit otillräcklig eller felaktig information.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSecs disciplinutskott överlämnat ärendet till disciplinnämnden och föreslagit att licenshavaren meddelas en varning.

Företaget har i anmälan till SwedSec anfört i huvudsak följande.

Licenshavaren har vid 12 separata tillfällen avseende sammanlagt 7 kunder lämnat rådgivning utan att upprätta någon rådgivningsdokumentation. Han har vidare varit en kunds rådgivare samtidigt som han var styrelseordförande i en av kundens stiftelser samt lämnat råd till sammanlagt 380 kunder att investera i närstående bolags produkter och därvid gjort avsteg från befintliga begränsningsregler.

Licenshavaren har därtill flera gånger i kundsamtal nämnt andra kunders namn och deras inställning till en viss investering. Han har även nämnt hur andra kunder har finansierat investeringen och lämnat felaktiga uppgifter om hur mycket han själv investerat i produkten.

Slutligen har licenshavaren i flera fall lämnat rådgivning där kunden har erhållit otillräcklig eller felaktig information.

Licenshavaren har sålunda lämnat råd utan att kunden informerats om vilka risker investeringen medförde. Detta uppdagades när kunden informerade sin nya rådgivare hos företaget om att kunden hade låg risk i sin portfölj. Den nya rådgivaren kunde emellertid konstatera att kunden låg på 6,2 av 7 på riskskalan, vilket innebär en mycket hög risk.

Licenshavaren har också lämnat felaktig information om värderingen på onoterade innehav till en kund vid ett flertal rådgivningstillfällen. Han har angett att värdet på den underliggande panten var fyra gånger större än värdet på obligationen, men saknade underlag för den värderingen. Han har också förmedlat felaktig information om de obligationsvillkor som fanns för obligationen.

I ytterligare ett annat fall har licenshavaren lämnat råd till en kund om att köpa en onoterad produkt under förespeglning av att den går att sälja när kunden vill.

Licenshavaren har också vid rådgivningsmöten under 2015 lämnat råd till 52 kunder att investera i en obligation under angivande av att investeringen var riskfri och att den garanti som fanns för obligationen överskred obligationslånet. Licenshavaren hade inte någon skriftlig värdering som underlag och det visade sig sedan att värdet på underliggande tillgångar var betydligt lägre.

Licenshavaren har anfört i huvudsak följande.

Han vill inledningsvis fästa uppmärksamhet på att det pågår två separata tvister mellan honom och företaget. Han menar att anmälan är ett sätt för företaget att försöka utöva påtryckningar på honom. Det förhållandet att han inte längre är verksam i företaget innebär att han haft begränsade möjligheter att åberopa skriftliga underlag till stöd för sitt bestridande.

Vad gäller påståendet om bristande rådgivningsdokumentation har han arbetat i ett team tillsammans med tre andra medarbetare. Det har varit dessa medarbetares ansvar att ta fram den dokumentation som krävts med utgångspunkt i innehållet i av honom framställda protokoll. Det har vidare funnits kontrollfunktioner inom företaget som bl.a. säkerställt att kundordrar inte har genomförts om kunddokumentationen inte varit i sin ordning. Det noteras också att det avseende viss rådgivning som är upptagen i anmälan funnits en särskild rutin som inneburit att företagets förvaltningsgrupp tagit fram en rekommendation vilken den kundansvarige då bara vidarebefordrat till kund. En sådan vidarebefordran har då betraktats som "Execution only" och någon dokumentation behövde då inte upprättas i den delen.

Ifråga om den påstådda intressekonflikten så har han haft en kundrelation med stiftelsen och huvudmännen sedan 1992 samt varit med i styrelsen under en betydligt längre tid än vad som har angetts i företagets inlämnade material. Han har haft uppdraget i många år innan företaget grundades. Styrelseuppdraget har anmälts in till företagets styrelse och godkänts. Under den tid som han varit finansiell rådgivare till kunden har han inte agerat inom ramen för diskretionär portföljförvaltning utan kunden har själv fått godkänna samtliga transaktioner som rekommenderats. Det kan således konstateras att han varit öppen med sina förhållanden till kunden respektive kundens stiftelse och att styrelsen i företaget även godkänt hans position i styrelsen för kundens stiftelse. Med hänsyn till de kontrollfunktioner som varit på plats inom företaget och den tid som han varit rådgivare till kunden borde eventuella risker för intressekonflikter ha fångats upp av företaget i ett tidigare skede. Han bestrider att han ska ha överträtt gällande interna regler på det sätt som företaget har anfört.

Vad gäller råd om investering i närstående bolags produkter är den regel som sätter en gräns på 15 procent en sådan regel som kundrådgivare kunde avvika från. Det beslutades i företaget att gränsen på 15 procent skulle vara en strävan inom företaget som skulle gälla över tid och att detta skulle omfatta hela kundstocken inom verksamheten.

I anmälan görs vidare gällande att han skulle ha brutit mot gällande sekretessregler. När han nämnt kunders inställning till onoterade produkter har detta gjorts efter godkännande från de ifrågavarande kunderna. Godkännandet avsåg då att han fick nämna och referera till kunderna. I vissa fall har han också hänvisat till aktieägarförteckningar som är offentliga.

Ifråga om påståendet att han lämnat otillräcklig information om risker till en kund vill han framhålla följande. I det aktuella fallet har den kund som avses innan mötet skrivit under en bilaga till kundens avtal, som visar på att kunden accepterat en viss risknivå. Enligt etablerade interna rutiner inom företaget ska en ny bilaga till ingånget avtal upprättas för ny underskrift när risknivån ändras utanför aktuellt intervall. Företaget ska ha kontrollfunktioner som syftar till att fånga upp kraftiga ändringar i en kunds riskprofil. Företagets compliancegrupp respektive kundgrupp har i detta avseende inte kontaktat honom och underrättat honom om någon sådan ändring i kundens riskprofil. Vid en egen bedömning har han inte kommit fram till att kundens riskprofil ändrats, varför riskprofilen varit oförändrad när den nya rådgivaren tagit över kundkontakten. Det kan noteras att kunden enligt överenskommelse ville ha en hög andel innehav i onoterade tillgångar i sin portfölj.

Ifråga om den rådgivning han har lämnat kan det också nämnas att en etablerad intern rutin inom företaget har varit att företagets investeringskommitté beslutar om den investeringsrådgivning som ska lämnas av kundrådgivare till kunder samt den investering kunder inom företaget får göra. Efter att investeringskommittén fattat ett beslut informeras kundrådgivare om beslutet och det informationsunderlag som rådgivarna ska utgå ifrån i sin rådgivning till kunder.

När det gäller anmälan om att han skulle ha lämnat felaktig information kan inledningsvis nämnas att han agerat i enlighet med den rutin som nyss beskrivits. Den rådgivning som kunden har erhållit gällande obligationen är sådan han har blivit instruerad att vidarebefordra genom det beslut som företagets investeringskommitté fattat. Han har heller inte deltagit i avslutet av affären.

Också vad gäller den del av anmälan som avser felaktig information om en onoterad produkt vill han hänvisa till vad som nyss sagts om att företagets investeringskommitté fattar beslut vilka kundrådgivare senare har att förhålla sig till. Vidare kan följande tillägg göras. Under de år som företaget varit verksamt har företaget kunnat erbjuda kunder en viss likviditet i den typ av placering det är fråga om i nu aktuellt fall. I de fall kunder har ett sälj- eller köpintresse har företagets kundgrupp noterat dessa intressen. Turordningen för dessa intressen har sedan hanterats därefter och transaktioner kunnat genomföras när både säljare och köpare har kunnat identifieras. Uppskattningsvis har en sådan transaktion kunnat genomföras med en två till tre veckors intervall. Med andra ord, om en kund har haft ett intresse att sälja en andel av sitt innehav har detta kunnat genomföras inom två till tre veckor. Han bestrider att han i denna del skulle ha överträtt aktuella interna regler.

Samma sak gäller anmälan om att han år 2015 skulle ha lämnat felaktig information. Företagets investeringskommitté fattar beslut om den rådgivning som företagets kundrådgivare ska ge. Inför rådgivningsmötena förses kundrådgivarna med det informationsunderlag som rådgivarna ska utgå ifrån. I det aktuella fallet säkerställde dessa rutiner att samtliga kunder som tecknat i obligationen erhöll samma information. Det sätt på vilket företaget gör gällande att han informerat kunder om obligationen stämmer därför inte.

Överväganden

Företaget har angivit att det saknas dokumentation avseende rådgivning vid 12 tillfällen. Disciplinnämnden har inte anledning att ifrågasätta företagets uppgifter. Vad licenshavaren har anfört om att ansvaret för att upprätta den formella dokumentationen har fördelats på kolleger i hans team finns inte anledning att ifrågasätta, men också med den utgångspunkten har licenshavaren, som ansvarig rådgivare, haft ett ansvar för att dokumentation upprättas. Han har därmed brutit mot företagets regler om dokumentation liksom mot de regler om dokumentation som finns i lagstiftningen på området.

Vad gäller den del av företagets anmälan som avser brott mot reglerna om intressekonflikter har licenshavaren hävdade att han haft uppdraget sedan 1992 och att han fått styrelsens godkännande i samband med att företaget grundades. Företaget har pekat på att dokumentation om ett eventuellt godkännande saknas. I enlighet med disciplinnämndens praxis ankommer på den som påstår sig ha fått ett godkännande till ett externt uppdrag att se till att godkännandet på något sätt dokumenteras. Licenshavaren har själv inte presenterat någon dokumentation som styrker hans påstående. Härtill kommer att ett mycket gammalt godkännande från styrelsen svårligen kan anses uppfylla de krav som följer av företagets policy. Av företagets policy om intressekonflikter framgår att en faktisk eller potentiell

intressekonflikt ska rapporteras till complianceansvarig varefter denne och VD ska bedöma hur intressekonflikten ska hanteras. Genom att underlåta att göra detta har licenshavaren brutit mot företagets regler om intressekonflikter. Att han som rådgivare till kunden inte har agerat inom ramen för diskretionär portföljförvaltning spelar därvid ingen roll. Företagets regler har stöd i lag och i Finansinspektionens allmänna råd.

Ifråga om de anmälda överträdelsena av företagets regler om investeringar i närstående bolag konstaterar disciplinnämnden att det finns olika uppfattningar om vad reglerna innebär. Den uppfattning som licenshavaren gett uttryck för – att avsikten varit att det i enskilda fall skulle vara möjligt att göra avsteg från de begränsningar som anges i reglerna – framstår inte som orimlig. Enligt disciplinnämndens mening bör det, mot denna bakgrund, inte påföras någon disciplinpåföljd i denna del.

Vad gäller anmälan om överträdelser av reglerna om sekretess och informationshantering har licenshavarens uppgifter – om att han fått berörda kunders godkännande att omnämna dem i samtal med andra kunder – inte vederlagts. Någon överträdelse kan därför inte konstateras i denna del.

Företaget har vidare anmält att licenshavaren i flera fall i samband med rådgivning lämnat otillräcklig eller felaktig information. Enligt disciplinnämndens mening är det visat att licenshavaren vid sin rådgivning lämnat uppgifter som det visat sig att han inte haft full täckning för. Det gäller dels uppgifterna om värdet på ett onoterat innehav, dels uppgiften om att en onoterad produkt skulle kunna realiseras närhelst kunden ville det, dels uppgiften om att en obligation som 52 kunder rekommenderades att investera i var riskfri. Detta står i strid med företagets regler vilka har stöd i lag. Vad licenshavaren anfört om företagets interna processer kan i denna del inte frita honom från ansvar, även om det i viss mån skulle kunna förklara varför vissa uppgifter blivit fel.

I övriga delar är det emellertid svårt att av underlaget dra några mer säkra slutsatser om vad som förekommit. Anmälan ska därför i dessa delar inte leda till någon disciplinpåföljd.

Påföljden för de överträdelser som har konstaterats kan stanna vid en varning.

På disciplinnämndens vägnar

Petter Asp

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Petter Asp, civilekonomen Ragnar Boman, f.d. börschefen Carl Johan Högbom, direktören Jack Junel och direktören Kajsa Lindståhl.